

Gwers an El vad.

Sillaouet kana me ho ped
 Eur wers kaer pitoyabl meurbed
 Entre daou zen demeet.

A voa goal buez entreze
 Deffot non devoant bugale.

Mond a reont da bardona
 Plachou devod derempredet
 Chapel ar Werc'hez loretta
 Eur plas santel var ar bed man.

De Goas en demeus laveret,
 Mont ganti eur voac'h oas (1)
 Da chapel ar Werc'hes loretta.

E goas na zifferas ket
 Mond gati prompt e zeo bed ed.

Pa n deus gred e beten e deu(a)s er mes.

Mes i a chom(as) da wela,
 Dirag ar Werc'hez loretta,

Ag e klevas eur vouez,
 Evel pa deuche deus an n'eñ

Hag i klevet eur vouez
 Vel pa deuche deus an imach.

– Daoust e did pe chom eve-se
 Da souffr ta boan gant patiente.
 Pe eur Kraoadur a po sur

Goël eo gani kaout eur c'hrao(ua)dur :
 Ne meus nemet displijadur.

– Be as pezo eur mab
 Ag o klaharo, mam a tad :

Eur mab a vezo krouget
De peversek vlas achuet.

Var ben nao mis ag an de se
En deoa bed eur mab bien
Plijadur vras o deoa gantan
Pa n'en devoa mab nemet-han.
Rag en beb tra savant e voa.
Kasset e voa dar skolach gante :
ar pez a kleve tout a zeske.
Mond a re gant e dad d'ar chasse :
Pez a velle tout a tape.

Plijadur vras o tewa gant han
Pa no dewa kraou(a)dur nemet-han.

He mam a deue da tristat
Pa komprene planeden e mab.

Hag hen eun devez o chonjal en he vam
Mond da kaout anezi er kamb,
A mond var he zaoulin dirazi
Nag evid choulen outi :

— Ansavit dime, va mam
Petra ra deoc'h nehamant
A me a ve ar c'hraouadur
A raffe deoc'h displijadur.
An daelou deus he daoulagat
A kouee brillant d'an douar.
Kement an deveus poursuivet,
Ansavas outan ar wirione.
Me a voa bed o perdonnan
e Chapel ar Werc'hez Loretta,
Ag e voa ouzin ansavet
Penos a vichez te krouget
Daz pevarzek vlas achuet.

Gant he dad e ie d'ar chasse
ar pes a velle tout a tape.
Plijadur vras o dewa gantan
Pa no devoa kraodur nemet-han.

hag hi a deue da tristad
Pa comprene planeden he mab.

hag eun devez he chonjas en he vam
hag antren ebars ar gamp.
e ias var he zaoulin dira-zi
hag he c'houlenas digati.
ansavit ouzin ta va mam
Petra a ra dec'h nec'hamant.
hag he ve me ar chraouadur
a zaffe d'ho zisplijadur.

Kement a voa gantan poursuivet
Ken ansavas ar wirionez.

— Me woa bet he pardonna,
Chapell ar werc'hez Loretta
hag a voa din annoncet
Penos e vijez Krouget
D'as peverzek vlas achuet.

intronoz deus a beure
e ia gant he dad dar chasse
vel ma voa kustum da vonet.

*tavit va mam na voelit ket
a Doue a pedet.
ar planeden a vo torret.*

— Ma zad, me a meus c'hoant vras
E ve preparet eul lei'n vraz
A peded va oll kerent
Da zont da lei'na ganemp ;
He dad na ziffer ked
Eul lei'n vraz en deus preparet
He oll kerent en deus pedet.
Ho konje tout en deus goulenet
Evit mond da vale bro
Na pa devoa certain mado.

Ho c'honje tout en deveus bed,
Med konje he vam, n'en devoa ket.

Hag hen mond neuze da pardona
Da chapel ar Werc'hez Loretta.
— Aman voa d'am mam baour anoncet

Penos a vijen me krouget
 D'am pevarsek vlas achuet
 Siwoas eur blaneden kallet.
 Digassit va gonditor, va ell mad
 En hent da va kompagnunekad.
 Pa woas ed eur penad ahane
 Eun (den iaouank) (3) en deus rankontret :
 – Dibonjour dide den iaouank
 Na pelec'h a teuez a ma zez ?

– me zo he vond da valle bro,
 Me zo he klasq eur c'hompagnon ?
 – A me a zo da vond ive
 Demp ni on daou sur assemblez.
 A gred entreze eur billet,
 N'c'haffent ket 'n eil eb he guile
 Med e memeus ti e iaffent.
 A pa int ed eur penad ahane
 He rankontjont eur marc'hadour
 Ag a houllenas digante :
 Dibonjour dec'h tud iaouank
 Na pelec'h a teuet na ma hed.
 – Ni zo o vond da valle bro
 Ni zo o klasq kondition.
 A me a me (4) ar marc'hadour
 Me a zo o klasq eur factor.
 – Ag a leront o daou var ar memeus mouez
 Ne ialchent ket, med assemblez.
 Laket ar marc'hadour pinvidig bras
 Gant an daou man n'ober daou vlaz.

Mond a re dar marc'hat
 Mond a re gantan he hell mad.

En illizou en eum plije
 Servija Doue a garie.

Ma (5) lavaras an oac'h d'ar c'hreg
 Ne ouzoc'h ket petra meus chonjet
 Goëla demezi neus eur merc'h-ni
 Kemeret henman a dud on ti.

Mar ho teus chonjet, me a meus ive
 Mad e an eil gand he guile. (6)
 – Hag ar c'hreg na vankas ket
 D'an ell mad a deus lavaret.
 – Me serten na zemezint ket
 Va c'hamarad na lavaran ket.
 Eun den honest ma zeus er bed
 Ag o merch hui a zo ive :
 Mad (e) an eil gant heguile. (7)
 – Hag ar c'hreg na mankas ket ;
 D'an den iaouank en deus lavaret.
 – Me serten na demezant ket
 Va c'hamarad na lavaran ket.
 – Mez ho merc'h a zelemprede
 Dud chentil vad a galite,
 A me certen nen don ked.

Neuze e zin(t) ped(8) demezet
 Hag an noz kenta he heuret
 E kassas gantan eur choulaouen
 En he kamb da len.
 Hag an eil noz a ra ive
 E voa chaget gand ar gousket.
 E deu ar boureo bars ar gamp
 En e zorn deo eur goulaouen
 En e zorn kleis e voa eur gorden.

A ben ter goëch e bed laket
 Var har gorden vid beza krouget.
 An tervet goëch ma lakas—
 Ma lavaras evelen
 – Les-han da goëza en he c'hichen.
 Meurbet ounez en deus anken.
 Hag a pa ze bed divunet
 En deus lavaret d'he bried *[et de le voir en vie]* (9)
 C'hui zo bed tollet var ar korden
 Ter goech en avis beza krouget.
 An tervet gouech e lavaras
 Lez-hi(10) da goëza en he c'hichen
 Meurbed ounez en deus anken.

– Meullet a vezo Doue
Hag he vam ar Verhez
Ma ze torret va flaneden.

Antronoz deus ar beure
E teue e hel mad d'he ^{haquet} ~~goëlet~~

– Sk(r)ivet te dime eul liser,
Da kas da tad a da vam dar ger :
Meurbet areze o devo joa.
– Me ne skrivin ket a Liserrou
Kent a vomp er barados on daou.

Me a mezan ze da ell mad
A ia breman de gwittat.
– Me meus ta euillet petek breman
Nag e guis da eun den,
Ken a voa torret da blaneden.
Me ta euillo betek hent,
Med va goëlet na ri ket.
Euill ta vuez en honestis,
Vel ma teus gred pete vreman :
Er barados o po rekompans.

Mari Koad, femme Keriou, 14 juill: 1851.

D: à Tante Guechquerault, celle de Hovren.
[Indic. de Penguern, ainsi disposée,
sur le f. 279.]

(1) Ms. : eur voac'h oas ; lire eur veach c'hoas.

(2) Les 21 premiers vers de ce f. 274 sont la répétition de vers (ou à peu près) se trouvant aux fs. 272 et 273.

(3) Entre eun et en, a été laissé libre un certain espace. On peut suppléer : den iaouank, d'après le vers suivant.

(4) Ce 2ème a me (du ms.) eme (dit).

(5) Au haut du folio 277, se trouve écrit : (gwir he a fad).

(6) Ce vers et le précédent sont ajoutés dans l'intervalle entre deux vers, à cette place. La traduction (j'y pensais) est de Penguern.

(7) Ce vers et les deux précédents sont ajoutés dans l'intervalle entre deux vers, à cette place.

(8) Ms. : ped ; lire : bed.

(9) Indication de Penguern.

(10) Ms. : lez-hi ; lire lez-han.